

Waarom is klokkijken zo moeilijk voor kinderen?

De simpele opdracht "Kijk eens op de klok hoe laat het is!" vraagt bij kinderen een heleboel voorkennis. Een (analoge) klok zit vol eigenaardigheden en gekke regeltjes en benamingen. Om te leren klokkijken moet je kind allereerst goed kunnen tellen: uren tot 12 en minuten tot 14. Zowel vooruit als achteruit.

In de tweede plaats moet je goed kunnen omgaan met de plaatsbepalingen zoals het woordje 'voor' en 'over'. Het woordje 'over' is lastig, omdat je eigenlijk 'na' bedoelt. Niet alleen moet je weten wat die begrippen betekenen, maar ook snel kunnen schakelen. Bijvoorbeeld om 13:14 uur, dan noemen we het 14 minuten **over** 1. Maar is het 2 minuten later om 13.16 uur dan is het ineens 14 minuten **voor** half 2. Wat wordt er dan bedoeld? 'Over' wat en 'voor' wat? Houd dat maar eens goed uit elkaar.

En dan ook nog de wijzers. Ze zijn verschillend van lengte en van omloopsnelheid. Met name de grote en de kleine wijzer zorgen soms voor verwarring. Dat is wel vaker bij tegenstellende waarden: je kent de namen of betekenissen, maar bij welke hoorde nou wat? Denk aan links-rechts, oost-west, bakboord-stuurboord. Dan ook nog de breuken half en kwart, die worden geïntroduceerd op een moment dat de leerlingen nog maar net aan de hele getallen zijn gewend. Voeg daarbij dan ook nog het onderscheiden van de wijzers en het herkennen van het juiste uur (tot het halve uur kijk je waar de kleine wijzer vandaan komt, daarna waar die wijzer heen gaat!).

Wanneer leert een kind klokkijken op school?

Groep 1: Kennismaken met seizoenen en dagen van de week.

Groep 2: Dagdelen benoemen en tijdsaanduidingen als eerder/later/gisteren gebruiken.

Groep 3: Hele en halve uren herkennen en benoemen op een analoge klok (wijzerklok).

Groep 4: Kwartieren en soms (afhankelijk van de rekenmethode) 5 voor/over heel en half; kennismaken met een digitale klok (op sommige scholen).

Groep 5: Uren, minuten en seconden op zowel een analoge als een digitale klok.

Wat kun je thuis doen om je kind te leren klokkijken?

Maak je kind op jonge leeftijd al bewust van tijd en van de klok. Daarmee kun je al beginnen als je kind een peuter is. "Als de grote wijzer helemaal bovenaan staat, gaan we naar huis." Of: "Je mag pas uit bed komen als acht op de [digitale] klok staat." Wijs je kind op de klok bij het naar bed gaan, op tijd school komen, enzovoort.

Praat met je kind over 'tijd'. Wat is tijd eigenlijk? Hoe deden mensen dat vroeger, toen er nog geen klokken waren? Houd wedstrijdjes met een stopwatch, bak een cake en zet de kookwekker, enzovoort. Veel kinderen vinden het ook leuk om een horloge te dragen. Ook al kunnen ze nog niet perfect klokkijken, ze raken hierdoor wel vertrouwd en geïnteresseerd in het fenomeen tijd.

Er zijn diverse apps, boeken en spelletjes op de markt om het klokkijken te oefenen. Het leuke aan een spelletje is dat je op een speelse manier bezig bent met het oefenen van klokken. Vooral kinderen die moeite hebben met klokkijken raken soms gefrustreerd als ze goedbedoeld van hun vader of moeder steeds op de keukenklok moeten benoemen terwijl ze er nog maar weinig van begrijpen. Klokkijken gaat tenslotte om begrip. Je hebt er dus meer aan om thuis te oefenen met het begrip van klokken en de werking van de klok, dan dat je je kind steeds vraagt te raden hoe laat het is.

Enkele geschikte spelletjes

Hoe laat is het?

Met dit spel krijgen kinderen begrip van tijd en leren ze spelenderwijs klokkijken. Aan de hand van verschillende spelvormen leert je kind stap voor stap hele uren, halve uren en minuten. En ook het verband tussen de tijd en het deel van de dag. In de doos zit een grote klok. De grote klok met zijn beweegbare wijzers en de vele kaarten met de verschillende tijden maken leren klokkijken leuk en spannend. Een spel wat leuk is om samen te doen.

Het klokkijken kaartspel

Een leuk kaartspel waar twee spelvarianten in zitten. Met dit superleuke kaartspelletje oefent je kind spelenderwijs klokkijken. Het spelletje is dubbelzijdig. De ene kant is een dominospel. De andere kant is een spel met diverse varianten voor extra uitdaging. Het hele uur, halve uur, kwartier, tien voor, twintig over en meer met de digitale en analoge klok in verschillende vormen. Speel je met de dominokant, dan gaat het erom dezelfde tijdstippen aan elkaar te leggen. Dus kwart over 9 past bij 9.15 of bij de afbeelding van de klok die deze tijd aanwijst.

